

Empirisch onderzoek in de moraalwetenschappen: kwalitatieve methoden (A006801)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 7.0

Studietijd 210 u

Aanbodsessies in academiejaar 2027-2028

A (Jaar)

Nederlands

Gent

Lesgevers in academiejaar 2027-2028

Provoost, Veerle

LW01

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2027-2028

stptn

aanbodsessie

[Bachelor of Arts in de moraalwetenschappen](#)

7

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Moraalwetenschappelijk onderzoek, morele ervaring, morele oordelen, morele attitudes discourse analysis, systematic review, onderzoeksvoorstel, kwalitatief onderzoek, interview guide constructie, focusgroepen, interviews, narrative analysis, grounded theory, interpretative phenomenological analysis, data-analyse, thematic analysis, interview training, MAXQDA

Situering

In dit uitdiepend opleidingsonderdeel leren studenten onderzoeksmethodes op het gebied van de moraalwetenschap selecteren en gebruiken, in het bijzonder wat het verzamelen en analyseren betreft van kwalitatieve data met betrekking tot morele ervaringen, morele beleving, morele visies en oordelen.

Inhoud

De lessen behandelen onderzoeksethiek, bevragingstechnieken (inclusief elicitatietechnieken), kwalitatieve data-analyse (met inbegrip van het herkennen en analyseren van data over het morele verschijnsel) en kwaliteitsbewaking in empirisch onderzoek. Het merendeel van de inhoud en lessen is opgebouwd rond twee grote taken:

- 1 Taak Onderzoeksvoorstel: Een onderzoeksvoorstel voor een empirische moraalwetenschappelijke studie formuleren rond een zelf opgestelde onderzoeksvraag. Naast de voorbereidingen en de verschillende feedbackmomenten hiervoor, worden voor deze taak twee lesdelen uitgetrokken voor het effectieve schrijfproces. Studenten werken aan de taak op on-campus computers waarbij ze geen toegang hebben tot generatieve AI-tools.
- 2 Taak Interviewstudie: Een kwalitatieve studie (groepswork) in samenwerking met een lokale partnerorganisatie: formuleren van een onderzoeksvraag, uitwerken van dossier voor Ethische Commissie, afnemen van interviews, transscriptie van de interviews, data-analyse aan de hand van MAXQDA (softwareprogramma), bundelen en presenteren van de resultaten

Taak 1 en taak 2 worden voorafgegaan door verdiepende onderzoeksseminaries waarin een stappenplan voorgelegd wordt, met aandachtspunten voor iedere te nemen stap. Tijdens de daaropvolgende lessen wordt praktische tips gegeven mbt software voor kwalitatieve data-analyse, etc. Er is ruimte voor begeleid werk en peer feedback tijdens de lessen. Studenten presenteren hun werk op verschillende momenten aan de medestudenten. Er is telkens ruimte voor overleg en feedback. De student krijgt tijdens dit proces (online) individuele begeleiding of groepsbegeleiding. Het resultaat van dit groepswork wordt mondeling (online)

gepresenteerd. Tijdens de presentaties krijgen studenten de opdracht om vragen te stellen en feedback te geven aan medestudenten.

Er wordt intensieve (online) begeleiding voorzien, zowel individueel als in kleine groepen.

Begincompetenties

- Met succes gevolgd hebben van het opleidingsonderdeel 'Statistiek' (uit het eerste jaar van MT1, het voltijdse modeltraject)
- Met succes gevolgd hebben van het opleidingsonderdeel 'Empirisch onderzoek in de moraalwetenschappen: kwantitatieve methoden' (jaarvak in het tweede jaar van MT1) of minstens deelgenomen hebben aan het examen (of de erin beoogde competenties op een andere manier hebben verworven).
- Met succes gevolgd hebben van het opleidingsonderdeel 'Kwalitatieve methoden' uit het tweede semester van het tweede jaar moraalwetenschappen of minstens deelgenomen hebben aan het examen (of de erin beoogde competenties op een andere manier hebben verworven).

Eindcompetenties

- 1 De student kan de relevantie, het belang en de bruikbaarheid van empirische onderzoeksresultaten voor ethisch-theoretisch onderzoek inschatten.
- 2 De student kan gepubliceerde onderzoeksverslagen met betrekking tot zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek kritisch lezen en interpreteren.
- 3 De student kan een onderzoeksvraag construeren, de relevantie ervan verdedigen en de onderzoeksvraag situeren binnen de state of the art van de huidige empirische wetenschap en de morele theorievorming rond een bepaald onderwerp.
- 4 De student heeft inzicht in de verschillende kwalitatieve empirisch-wetenschappelijke onderzoeksmethodes die gebruikt kunnen worden voor moraalwetenschappelijk onderzoek.
- 5 De student kan de meest geschikte kwalitatieve onderzoeksmethode selecteren voor een gegeven onderzoeksvraag
- 6 De student kan een onderzoeksmethode praktisch uitwerken (rekrutering, selectie, informeren van participanten, etc.)
- 7 De student is bekend met wetenschappelijke integriteit en in staat om ethische uitdagingen en risico's in onderzoek met deelnemers te identificeren en te beoordelen, en kan passende strategieën formuleren om deze op verantwoorde wijze aan te pakken, in overeenstemming met ethische normen en best practices. Daarnaast is de student vertrouwd met de rol en werkwijze van ethische commissies in relatie tot empirisch (moraalwetenschappelijk) onderzoek.
- 8 De student kan een duidelijke en correcte interviewgide opstellen in functie van een gegeven onderzoeksvraag, methode en participantenprofiel.
- 9 De student kan elicitatietechnieken ontwerpen en gebruiken in een interview om te peilen naar morele ervaringen en abstract moreel redeneren en oordelen bij professionelen of leken.
- 10 De student kan op een wetenschappelijk correcte en voldoende diepgaande manier de verzamelde kwalitatieve data analyseren aan de hand van gespecialiseerde software (MAXQDA), om zo tot onderzoeksresultaten te komen.
- 11 De student kan op een heldere en overzichtelijke manier kwalitatieve empirische onderzoeksresultaten presenteren, met voldoende aandacht voor het onderscheid tussen hoofd- en bijzaak. De student kan daarbij gericht antwoorden op vragen of opmerkingen over het eigen gevoerde onderzoek.
- 12 De student is vertrouwd met (de structuur van) wetenschappelijke publicaties in peer-reviewed journals over empirische studies.
- 13 De student is in staat om zonder AI-ondersteuning een goed en vlot geschreven (in wetenschappelijke taal) onderzoeksvoorstel uit te werken voor een empirische moraalwetenschappelijke studie rond een zelf opgestelde onderzoeksvraag.
- 14 De student kan eigen digitale versies creëren van analoge of digitale onderzoeksoBJECTEN aan de hand van (audio)visuele of audio-opnames en transcriptie.
- 15 De student heeft kennis van strategieën om onderzoeksdata of -resultaten duurzaam en met respect voor de privacy te bewaren.
- 16 De student is in staat om gebruik maken van digitale methodes om

projectmatig samen te werken tijdens een of meerdere fasen van een onderzoeksproces.

- 17 De student is zich bewust van de maatschappelijke impact, behoeften en ethische dimensies van de digital turn en de positie van de geesteswetenschappen daarin.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- Hoorcollege (8u): instructies en praktische richtlijnen, theoretische verdieping in het kader van de twee taken, samenwerking met lokale organisatie en een gastspreker over (moraalwetenschappelijk) onderzoek aan de vakgroep en/of daarbuiten.
- Hoorcollege plenaire oefeningen/demonstratie (6u): interview- en analysetechnieken, bespreking van de onderzoeksethische aandachtspunten rond het project (inclusief concrete uitdagingen, risico's en maatregelen)
- Werkcollege: klasoefeningen op PC (bring your own device) (6u): uitwerken van interview guides, analyse van (eigen) data, reflectie over analysemethoden.
- Microteaching (12u): presentaties van de taken, peer feedback (zowel tussentijds als naar aanleiding van de presentaties), oefeningen interviewtechnieken en aansluitend peer feedback
- Online discussiegroep: peer feedback over onderzoeksvragen, interview guide een analyse.
- Begeleid zelfstandig werk, onder meer in de PC-klas voor het schrijven van een onderzoeksvoorstel zonder AI-ondersteuning (3u). Het zelfstandig schrijven gebeurt in twee fasen met daartussen een individueel feedbackmoment.
- Veldwerk (thuis): verzamelen, transcriberen en analyseren van kwalitatieve data (diepte interviews).
- Zelfstandig werk/onderzoeksproject (thuis, zelfstandig of in groepjes): voorbereiden onderzoeksvraag, onderzoeksmethode, data-analyse, voorbereiden van de presentaties
- Groepswerk/project (11u): mogelijkheid om tijdens de lessen te werken aan de taken, lesgevers geven hierbij tussentijdse feedback en sturen bij waar nodig. Lesopnames van hoorcolleges worden enkel voorzien op aanvraag voor studenten met een bijzonder statuut omwille van een functiebeperking. Studenten die om gegronde redenen lessen hebben gemist, kunnen de lesstof en eventuele bijbehorende opdrachten met de docenten bespreken.

Studiemateriaal

Type: Handouts

Naam: Bundel van methodologische papers, voorbeeldstudies, slides, online resources en instructies.

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief

Gebruik en levensduur binnen de opleiding : eenmalig

Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe

Referenties

Verplichte literatuur

ALLEA (2023) Europese Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit: 2023 Herziene Uitgave (Nederlands). Berlijn. DOI 10.26356/ECOC-Dutch

Ethische Code voor onderzoek met participanten of persoonsgegevens (UGent, 2026)

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. Qualitative

research in psychology, 3(2), 77-101.

Braun, V., & Clarke, V. (2019). Reflecting on reflexive thematic analysis. *Qualitative research in sport, exercise and health*, 11(4), 589-597.

Mapp, F. (2017). Reflections on Using a Flash Card Activity for Studying Social Representations of Sexually Transmitted Infections. *International journal of qualitative methods*, 16(1).

Oueslati, R., Reis, R., de Vries, M. C., Slager, M. T., van der Sijp, J. R., Stiggelbout, A. M., & Touwen, D. P. (2022). Towards culturally sensitive shared decision-making in oncology a study protocol integrating bioethical qualitative research on shared decision-making among ethnic minorities with ethical reflection. *International Journal of Qualitative Methods*, 21, 16094069221086731.

Roger, K. S., & Blomgren, C. (2019). Elicitation as a Mind-Set: Why Visual Data Matter? *International Journal of Qualitative Methods*, 18.

Smith, J. A., & Osborn, M. (2008). Interpretative Phenomenological Analysis. In *Qualitative Psychology: A Practical Guide to Research Methods* (pp. 53-80). Sage. http://med-fom-familymed-research.sites.olt.ubc.ca/files/2012/03/IPA_Smith_Osborne21632.pdf

Optioneel materiaal

Brocki, J. M., & Wearden, A. J. (2006). A critical evaluation of the use of interpretative phenomenological analysis (IPA) in health psychology. *Psychology and health*, 21(1), 87-108.

Ives, J., Dunn, M., Molewijk, B., Schildmann, J., Bærøe, K., Frith, L., ... & Widdershoven, G. (2018). Standards of practice in empirical bioethics research: towards a consensus. *BMC Medical Ethics*, 19(1), 1-20.

Mihailov, E., Provoost, V., & Wangmo, T. (2022). Acceptable objectives of empirical research in bioethics: a qualitative exploration of researchers' views. *BMC Medical Ethics*, 23(1), 140.

Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic Analysis: Striving to Meet the Trustworthiness Criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1). <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>.

Roberts, K., Dowell, A. & Nie, JB. Attempting rigour and replicability in thematic analysis of qualitative research data; a case study of codebook development. *BMC Med Res Methodol* 19, 66 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12874-019-0707-y>.

Tapson, K., Doyle, M., Karagiannopoulos, V., & Lee, P. (2022). Understanding moral injury and belief change in the experiences of police online child sex crime investigators: An interpretative phenomenological analysis. *Journal of police and criminal psychology*, 37(3), 637-649. https://www.ted.com/talks/veerle_provoost_do_kids_think_of_sperm_donors_as_family

Software

MAXQDA Analytics Pro

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Persoonlijke begeleiding door de titularis of de assistent na afspraak. Individuele overlegmomenten en opvolging bij het uitwerken van de taken.

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

- Peer evaluatie: evalueren van medestudenten
- Werkstuk: evaluatie op basis van ingediende documenten (zowel drafts als definitieve versies) bij de taken: onderzoeksvraag, interview guide,

gepseudonimiseerde interview transcripts en auditing files voor de analyse, presentatiemateriaal

- Verslag: evaluatie op basis van mondelinge presentatie van verloop en resultaten van de uitgevoerde empirische studie voor een publiek van medestudenten, onderzoekers aan de vakgroep en medewerkers van de lokale organisatie waarmee wordt samengewerkt
- Participatie: evaluatie op basis van kritische reflectie en discussie tijdens de lessen, op online discussiefora en na de presentaties van medestudenten

Eindscoreberekening

100% niet-periodegebonden evaluatie:

- Taak 1 (onderzoeksvoorstel) - 40% van de punten
- Taak 2 (kwalitatieve interviewstudie) - 40% van de punten. Bij deze taak wordt er voor de meeste onderdelen een groepsscore gegeven maar worden er ook enkele onderdelen voorzien waarop het werk van de studenten individueel gescoord wordt (bv. voorbereiden van onderzoeksvragen en het voorbereiden van de interview guide).
- Leesoefening kwalitatieve methoden – 10% van de punten
- Participatie - 10% van de punten

Opgelet: om te slagen dienen studenten een minimum van 50% te behalen voor elk van de eerste twee onderdelen.

Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor de nauwkeurigheid van hun werk.

Verantwoord gebruik van AI moet met de docent worden besproken voordat er daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van generatieve AI. Elk gebruik van generatieve AI moet worden gedocumenteerd in een onderzoeksverslag, inclusief de gebruikte prompts en de gegenereerde resultaten, evenals of en hoe de student deze resultaten in zijn of haar werk heeft verwerkt.

Faciliteiten voor werkstudenten

Studenten nemen best contact op met de titularis of de assistent om meer te weten over de mogelijkheden. Aanwezigheid is vereist voor de meeste lessen, maar dit kan eventueel vervangen worden door alternatieve taken en/of elektronisch leren.

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>